

## Kościół w PRLu

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

**W**e wrześniu 1949 r. powstała Komisja Księży przy Związku Bojowników o Wolność i Demokrację — **tzw. ruch księży patriotów** (prokomunistyczny). Do roku 1954 w szeregach „kolaborantów” znajdowało się ok. 10% księży.

Porozumienia, jakie zawarł Kościół polski z państwem polskim w latach 1950 i 1956, były przekroczeniem jego kompetencji. Prawo kanoniczne mówi, że status Kościoła w danym państwie reguluje się na szczęblu Watykan — dane państwo. Kościół lokalny nie ma do tego żadnych praw. Watykan urażony został krytyką swojej postawy w czasie II wojny światowej przez władze PRLu, tym samym nie wycofał swojego poparcia dla rządu londyńskiego (mimo, że uczynili to jego wszyscy sojusznicy). Konsekwencją tego było długie nieuznawanie wielu posunięć polskiego Kościoła przez władze w Watykanie. Pius XII odnosił się bardzo niechętnie do polskiego Kościoła, popierał jednocześnie wszelkie odwetowe i rewizjonistyczne posunięcia RFN. Mało kto wie, że „Prymas Tysiąclecia” po przybyciu do Rzymu w maju 1957 r. przez kilka tygodni musiał czekać na audiencję u Piusa XII, który w ten sposób wyraził swoją głęboką dezaprobatę dla układów z państwem komunistycznym jakie zawarł episkopat Polski.

Po śmierci biskupa Splett w 1964 r. papież mianuje jego następcą na ordynariusza diecezji gdańskiej Edmunda Nowickiego. Splett utrzymywany był dotychczas na stanowisku zarządcy diecezji gdańskiej mimo, że faktycznie nie sprawował tej funkcji i mieszkał w RFN. Jednak papieństwo wyrażało w ten sposób nieuznawanie polskości Gdańska.

Do roku 1967 biskupi faktycznie zarządzający diecezjami z Ziem Odzyskanych nie posiadali pełnomocnictwa Watykanu, lecz jedynie kardynała polskiego ! Nasi biskupi ordynariusze w Watykanie figurowali jako sufragani (pomocnicy) kardynała Wyszyńskiego (w 1956, kiedy zostali mianowani na „biskupów-sufraganów” papież wyraźnie zazaczył, że **nie może** to być rozumiane jako *„pierwszy krok na drodze ku uznaniu polskiego zwierzchnictwa”* nad ziemiami przejętymi przez Polskę po wojnie od Niemców (*I znowu zapiał kur — Krytyczna historia Kościoła; Strony: 295*)).

W 1967 r. biskupi z diecezji wrocławskiej, gorzowskiej, opolskiej i olsztyńskiej mianowani zostali przez papieża „administratorami apostolskimi” na obszarach swych jurysdykcji. Oznaczało to, że uzyskiwali oni teraz pełnomocnictwo papieskie do sprawowania zarządu na swymi diecezjami (jednak tylko z tych czterech diecezji), ale Watykan nadal nie uznawał tych terenów za polskie. Były to „diecezje apostolskie”, czyli watykańskie, lub inaczej — niczyje !

Do roku 1970 Watykan nie uznawał zachodniej granicy Polski, a miejscowości z Ziem Odzyskanych w dokumentach papieskich figurował jako niemieckie. Jeszcze na wiosnę 1970 r. papież przyjmował na audiencji pielgrzymów z prelatury Schneidemühl (czyli Piły) oraz z Ermlandu (czyli z Warmii). Tak też figurowały te miejscowości w dzienniku *L'Osservatore Romano*. Formalnoprawną przyczyną (nie faktyczną, czyli nadrzędność interesów Kościoła niemieckiego nad polskim) tego bojkotu polskich granic, był konkordat zawarty z hitlerowskimi Niemcami 20 lipca 1933. Konkordat ten wyliczał wszystkie diecezje należące do Niemiec. Mimo, że państwo hitlerowskie zostało napiętnowane na arenie międzynarodowej jako zbrodnicze, to jednak Watykan uznawał za święte umowy zawarte z faszystami, zapominając jednocześnie jak luźny miał stosunek do podobnych umów zawartych wcześniej z Polską.



## **Mariusz Agnosiewicz**

Założyciel, redaktor naczelny i publicysta Racjonalisty, założyciel i prezes Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)



(Publikacja: 16-05-2002)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,96) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,96>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.  
Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do [redakcja@racjonalista.pl](mailto:redakcja@racjonalista.pl)